

هوافتاح العليم

سوالات مهم درس دين و زندگى ۳ (متوسطه) كه در چندين آزمون نهايى تكرر شده است.

باذکر صلوات اجازه استفاده دارید

1- دو ویژگی انسان كه در هدايت او تاثير دارند کدامند؟

تفكر وتعقل – اختيار و انتخاب

1- از محورهای اصلی دين واحد چهار مورد را بنویسید.

ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک و بت پرستی – ایمان به معاد و سرای آخرت – اعتقاد به عادلانه بودن نظام هستی – ایمان به فرستادگان الهی و راهنمایان دینی – عبادت و بندگی خداوند با انجام فرایض – کسب مکارم اخلاقی – دوری از رذایل و زشتیهای اخلاقی – برپایی نظام اجتماعی براساس عدل

3- پیام عبارات قرآنی زیر را بنویسید "سبح اسم ربك الاعلی الذی خلق فسوی و الذی قدر فهدی"

هر موجودی ساماندهی و تقدیر خاصی دارد. هدايت هر موجودی متناسب با ساماندهی و تقدیر آن موجود است.

4- علل آمدن پیامبران متعدد چه بوده است نام ببرید.

لزوم استمرار در دعوت و ترویج پیوسته آن – رشد تدریجی سطح فکر جوامع و اقوام – از بین رفتن یا تحریف تعلیمات پیامبر پیشین

5- نیازهای برتر انسان را نام ببرید.

درک هدف زندگى – درک آینده خویش – کشف راه درست زندگى

6- هدف خلفت انسان چیست؟

تقرب به خداوند كه تقرب به همه خوبها و زیباییهاست

7- بنا به فرمایش امام كاظم (ع) خداوند دو حجت بر مردم دارد آنها را نام ببرید.

حجت آشكار كه همان رسولان و انبیاء و ائمه اند- حجت نهان كه همان عقل انسانهاست

8- قرآن علت اصلی چند دینی را چگونه بیان می کند؟

آن دسته از رهبران دینی معرفی می کند كه به خاطر حفظ مقام و موقعیت و منافع خود در برابر دعوت پیامبر جدید ایستادند و پیامبری او را انكار كردند و سبب اختلاف و چند دسته شدن پیروان پیامبران شدند.

9- چرا خداوند يك برنامه کلی به انسانها عنایت کرده است؟

به سبب ویژگیهای فطری مشترك انسانها و هدف مشتركی كه در خلقتشان قرار داده است

10- چگونه <<كشف راه درست زندگى>>جامع نیازهای بنیادین است؟

انسان می داند که اگر راه درست زندگی را انتخاب نکند به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار ده نخواهد رسید و نه تنها در آخرت دچار خسران خواهد شد بلکه در نخواهد توانست زندگی فردی خود در دنیا را نیز به خوبی تنظیم نماید و یک جامعه عادلانه به وجود آورد.

11- منظور از فطرت انسان چیست؟

منظور از آفرینش خاص انسان و ویژگی هایی است که در اصل آفرینش وی وجود دارد.

12- چرا پاسخ به <<نیازهای بنیادین >> باید کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؟

زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است تا کارایی آن مشخص شود – در حالی که عمر محدود آدمی برای این تجربه کافی نیست

13- نیازهای بنیادین انسان با یکدیگر پیوند دارند و در یک نیاز جامع یعنی ..... به هم میرسند.

کشف راه درست زندگی

14- ویژگیهایی که سبب تمایز بنیادین انسان با سایر موجودات می شود را بطور کامل شرح دهید.

یکی از این ویژگیها توانایی تفکر و تعقل است. قرآن کریم در بیشتر مواردی که به هدایت اشاره دارد از این قوه به نامهای تفکر، تعقل، تدبیر و تفقه یاد می کند و رسیدن به حقیقت را به کمک این ابزار ممکن می داند – ویژگی دیگر قدرت اختیار و انتخاب است. اگر می گوئیم حرکت انسان اختیاری است بدان معناست که می تواند هدف درست را تشخیص دهد، آنرا برگزیند و به سویش حرکت کند.

15- توضیح دهید چرا تعدد پیامبران به معنای تعدد و اختلاف دین و اصول دعوت آنان نیست؟

چون از تبلیغ و اجرای یک دین در شرایط و زمان های متفاوت حکایت میکند – همه انبیاء در اصول دعوت خود مشترک بودند اما در برخی از احکام و دستورهای فرعی تفاوت داشتند درحقیقت دین همه انبیاء یکی بوده اما شریعت متفاوتی داشتند.

16- خدای جهان خالق حکیم است، یعنی چه؟

یعنی هر موجودی را برای هدفی معین خلق می کند و برای رسیدن به آن هدف هدایت می فرماید.

17- اگر در موضوعی اطلاعات صحیح ولی ناقص در اختیار دستگاه تفکر قرار گیرد، نتیجه چه خواهد بود؟

انسان به نظری کامل و جامع نمی رسد.

18- کدام یک از نیازهای بنیادین انسان جامع نیازهای دیگر است ؟

کشف راه درست زندگی

19- انسان بوسیله عقل خود بسیاری از مجهولات و مسایل را در می یابد و پاسخ می دهد). صحیح- غلط)

20- خداوند برای تشخیص هدف و راه رسیدن به آن، عقل را در وجود انسان و پیامبران را در بیرون قرار دادند). ص- غ)

21- کلمه شیعیه در قرآن کریم به معنای (پیرو) به کار رفته است). صحیح- غلط)

22- ویژگیهای دین اسلام را که سبب <<انطباق آن با نیازهای متغییر زمان >> می شود نام ببرید.

توجه به نیازهای متغییر، در عین توجه به نیازهای ثابت – وجود قوانین تنظیم کننده – اختیارات حاکم و نظام اسلامی

23- عواملی که سبب شد پیامبر اکرم(ص) جاویدان شد را نام ببرید.

آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی – حفظ قرآن کریم از تحریف – وجود امام معصوم بعین از پیامبر اکرم (ص) – پیش بینی راه های پاسخ گویی به نیازهای زمانه

24- دین همه انبیاء در حقیقت یکی بوده اما شریعت متفاوتی داشتند. ص – غ)

25- آیا مصونیت از گناه در پیامبران به دلیل یک مانع بیرونی است یا با اختیار به سمت گناه نمی روند؟ توضیح دهید.

پیامبران با وجود مقام و منزلتی که دارند، اسان اند و کارهای خود را با اختیار انجام میدهند و با بهره مندی از الطاف الهی چنان مرتبه ای از ایمان و تقوا را دارند که هیچگاه بسوی گناه نمیروند – همچنین از چنان بینش عمیقی برخوردارند که به خطا و اشتباه گرفتار نمی شوند.

26- وحی را تعریف کنید.

وحی به معنای القای معانی و معارف به قلب پیامبر از سوی خداوند و سخن گفتن خداوند و جبرئیل با اوست

27- اعجاز را تعریف کنید.

کارهای خارق العاده ای که از جانب خداوند توسط پیامبران برای اثبات ماموریت و در ارتباط بودن آنها با خداوند انجام می گیرد و هیچکس نمی تواند مانند آنها انجام دهد

28- عصمت را تعریف کنید.

عصمت یعنی اینکه پیامبر هیچگاه تحت تاثیر هواهای نفسانی قرار نگرفته و مرتکب گناه نمی شود و در انجام وظایف خود دچار خطا و اشتباه و فراموشی نمی شود

29- وقتی می گوئیم <<حرکت انسان اختیاری است >> به چه معنا است؟

اگر می گوئیم حرکت انسان اختیاری است بدان معناست که می تواند هدف درست را تشخیص دهد، آنها برگزیند و به سوی حرکت کند.

30- هدایت عمومی را توضیح دهید.

خداوند هر مخلوقی را برای هدفی حکیمانه آفریده است و آنها را به سوی هدفش هدایت میپی کند، به این هدایت، هدایت عمومی گفته می شود.

31- قاعده (لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام) را توضیح دهید.

اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است این سخن بصورت یک قاعده در آمده و بسیاری از مقررات اسلامی را کنترل می کند.

32- از ویژگیهای انطباقی دین اسلام <<وجود قوانین تنظیم کننده >> را توضیح دهید.

در اسلام دسته ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی احکام و مقررات را تحت نظر قرار میدهند و کنترل می کنند.

33-اختیارات حکومت اسلامی چگونه پاسخگوی نیازهای جدید است؟

تحولات و مسائل اجتماعی گاهی شرایط خاصی را در جامعه اسلامی پدید می آورد که نیازمند قوانین و مقررات ویژه آن شرایط است. که حاکم اسلامی در چارچوب قوانین اسلام آنها را به اجرا در می آورد.

34-قاعده(ما جعل علیکم فی الدین من حرج) را توضیح دهید.

براساس این قاعده اگر مسلمانی یا جامعه اسلامی در اجرای یک قانون دچار اضطرار شود، می تواند با نظر فقیه و متخصص دین آن را به شکلی انجام دهد که از اضطرار بیرون آید.

35-چرا عصمت در حوزه مسئولیت <<عصمت از اشتباه >> ضرورت دارد؟

اگر پیامبری در دریافت و ابلاغ وحی و تعلیم و تبیین دین و اجرای فرامین الهی معصوم نباشد. دین به درستی به مردم نرسیده و امکان هدایت سلب می شود. انحراف در تعالیم الهی پیدا و اعتماد مردم از دین سلب می شود. مردم به گمراهی و انحراف مبتلا می شوند.

36-آثار خارق العاده پیامبران را چرا معجزه می نامند و در قرآن به چه نام می برند؟

چون دیگران نمی توانند آنها را انجام دهند - در قرآن "آیت" یعنی نشانه و علامت نبوت نام برده شده است

37-ویژگیهای پیامبران را نام ببرید.

وحی - عصمت - اعجاز

38-چرا پاسخگویی به نیازهای برتر باید همه جانبه باشد؟

زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی انسان پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی باهم دارند و نمی توان برای هر بعدی برنامه ریزی جداگانه ای کرد.

39-چه کسی می تواند انسان را در جهت پاسخگویی درست به نیازهایش رهنمون شود؟

کسی که آگاهی کاملی از خلقت انسان، هدف از خلقت، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او و چگونگی زندگی در جهان آخرت و ارتباط آخرت با دنیا داشته باشد.

40-عقل وسیله فهم (پیام الهی) است.

41-ماموریت انبیاء از نظر پیامبر اکرم(ص) را بنویسید.

که با مردم به اندازه فهم و درکشان سخن بگویند.

42-از دیدگاه قرآن دین پسندیده کدام است و چرا اهل کتاب اختلاف بوجود آوردند؟

دین پسندیده نزد خداوند اسلام است - علیرغم آگاهی به حقانیت آن از روی حسد اختلاف را به میان آوردند.

43-هر پیامبری دین الهی را متناسب با(فهم و اندیشه مردم) برای قوم و دوره خود تبلیغ می کند.

44-تحدی را تعریف کنید.

خداوند از مخالفان می خواهد اگر در الهی بودن قرآن شک دارند یک سوره مانند آن بیاورند این دعوت به مبارزه را تحدی می گویند.

45- اگر معجزه پیامبر اکرم (ص) از نوع کتاب و علم نبود، چه مشکلی پیش می آمد؟

نمی توانست شاهی حاضر و دائمی بر نبوت ایشان باشد.

46- اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی (گفتار و رفتار پیامبر) و (سیره نبوی) است.

" 47- موزون بودن کلمات و رسایی تعبیرات" بیانگر کدام جنبه از اعجاز قرآن کریم است؟ اعجاز لفظی

48- چرا خداوند معجزه پیامبر اسلام (ص) را از نوع کتاب قرار داده است؟

از آنجا که پیامبر اکرم (ص) آخرین پیامبر و تعلیمات ایشان برای همه زمانهای بعد از اوست. اگر سند نبوت و حقانیت ایشان از نوع کتاب نبود، نمی توانست شاهی حاضر و دائمی بر نبوت ایشان در همه زمانها باشد.

49- از نشانه های محتوایی و معنایی قرآن کریم "جامعیت و همه جانبه بودن" را شرح دهید.

قرآن کریم با وجود اینکه حدود ۱۵ قرن پیش و در جامعه ای به دور از فرهنگ و دانش نازل شده است در مورد همه مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی فروگذار نکرده است. این کتاب فقط از امور معنوی یا آخرت و رابطه انسان با خدا سخن نمی گوید، بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیتهای سیاسی و اجتماعی او و نیز رابطه وی با انسانهای دیگر سخن می گوید و برنامه ای جامع و همه جانبه را در اختیارش قرار می دهد.

50- نفوذ خارق العاده قرآن در افکار و نفوس از نشانه های لفظی و ظاهری (اعجاز این کتاب آسمانی است).

51- چرا قرآن کریم کتاب دیروز، امروز و فرداهای انسانها است؟

قرآن کریم نه تنها با پیشرفت زمان کهنه نمی شود بلکه افق های جدید از حکمت و معرفت را به روی جویندگان می گشاید. هرچه زمان بگذرد و انسانها به درجات عالی تری از فرهنگ و دانش برسند، درخشندگی و شادابی قرآن بیش تر نمایان خواهد شد.

52- توضیح دهید، چرا قرآن کریم به تکمیل و تصحیح نیاز ندارد؟

کتابهای آسمانی گذشته، مناسب زمان خویش بودند و به نیازهای آیندگان پاسخ نمی دادند و در نتیجه، لازم بود کتاب دیگری بیاید که مناسب زمانهای بعدی باشد، همچنین آن کتابها تحریف می شدند، به همین جهت می بایست کتاب دیگری بیاید که دارای اعتبار باشد. اما قرآن کریم هم کامل و شامل برنامه ای برای همه زمانها و هم مصون و محفوظ از تحریف است پس به تکمیل و تصحیح نیاز ندارد.

53- جنبه های اعجاز قرآن کریم را نام ببرید.

نشانه های لفظی و ظاهری - نشانه های محتوایی و معنایی

54- سه قلمرو رسالت پیامبر اکرم (ص) را نام ببرید.

1- دریافت و ابلاغ وحی ۲- تعلیم و تبیین تعالیم وحی (مرجعیت دینی) ۳- اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه (ولایت ظاهری)

55- طاغوت را تعریف کنید؟

کسانی که به مردم فرمان میدهند و قانون گذاری می کنند در حالی که خداوند آنها را تعیین نکرده و قانونشان برخاسته از فرمان الهی نیست، طاغوت نامیده می شوند.

56- سه قلمرو رسالت پیامبر اکرم (ص) را ذکر کنید.

1- دریافت و ابلاغ وحی ۲- تعلیم و تبیین تعالیم وحی (مرجعیت دینی)

3- اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه (ولایت ظاهری)

57- ولایت و سرپرستی جامعه برای اجرای قوانین الهی را ولایت معنوی می گویند. (ص - غ)

58- عواملی که سبب شد شریعت پیامبر اکرم (ص) جاویدان باشد را فقط نام ببرید.

1- آمادگی جامعه ی بشری برای دریافت برنامه ی کامل زندگی ۲- حفظ قرآن کریم از تحریف

3- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص) ۴- پیش بینی راههای پاسخ گویی به نیازهای جامعه

(59- ولایت ظاهری (را از قلمرو رسالت پیامبر اکرم (ص) را توضیح دهید؟

منظور از ولایت ظاهری ولایت بر جامعه و پیاده کردن قوانین اسلام و اجرای قوانین و احکام الهی در جامعه بود. به همین جهت به محض اینکه مردم مدینه اسلام را پذیرفتند و ایشان به مدینه هجرت کرده به کمک مردم آن شهر و مهاجرانی که از مکه آمده بودند حکومتی را که بر مبنای قوانین اسلام اداره میشد پی ریزی نمود.

60- در اسلام کسانی را که فرمان و قانونشان نشأت گرفته از اسلام نیست (طاغوت) می نامند. (ص - غ)

61- تعیین جانشین رسول خدا (ص) با هدایت و راهنمایی خداوند بوده و خداوند ائمه (ع) را به این مقام برگزیده است. (ص - غ)

1/61- چرا رسول خدا (ص) به صورت های گوناگون فضایل حضرت علی (ع) را برای مردم بیان می کردند؟

تا دلهای آنان را برای پذیرفتن امامت و رهبری ایشان آماده کند.

62- حدیث (من كنت مولاه ...) را تکمیل کنید و سپس ترجمه آن را بنویسید.

فهذا علی مولاه . هر کس که من ولی و سرپرست اویم علی نیز ولی و سرپرست اوست.

63- آیه ی (انما ولیکم الله و رسوله والذین امنوا...) را تکمیل کنید و بنویسید مصداق آیه چه کسی است؟

الذین یقیمون الصلاه و یوتون الزکاه و هم راکعون . مصداق آیه حضرت علی (ع) است.

64- برترین و بالاترین قلمرو رسالت پیامبر اکرم (ص) (ولایت معنوی) است.

65- حدیث زیر را تکمیل و ترجمه کنید: (من مات....)

من مات و لم یعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة . هر کس بمیرد و اما زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلی مرده است.

66- دفاع منطقی از اعتقادات نه تنها سبب تفرقه و جدایی نمی شود بلکه دلها را به یکدیگر نزدیک می کند. (ص- غ)

67- مقام و منزلت حضرت علی (ع) نزد خدا و رسول اکرم (ص) به سبب چیست؟

به سبب ایمان بی نظیر و عمل بی مانند

68- کلمه شیعه در قرآن کریم به معنای پیرو (به کار رفته است) ص - غ)

69- چرا تنها خداوند می تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند؟

از آنجایی که امام همه مسئولیتهای پیامبر اکرم (ص) جز دریافت وحی و ابلاغ وحی را دارد باید صفات و ویژگیهای خاصی داشته باشد تا مردم در درستی راهنمایی ها و فرمان های وی به یقین و اطمینان برسند از جمله این ویژگی ها (عصمت) است و تشخیص عصمت برای انسانها ممکن نیست. بنابراین همان طور که پیامبر از طرف خدا معین می شود تنها کسی که می تواند فرد شایسته ی مقام امامت را معرفی کند خداست.

70- کدام باورهای مشترک زمینه ساز وحدت بین مسلمانان است؟

اعتقاد به خدا، پیامبر اکرم (ص)، قرآن، قیامت

71- از سخن پیامبر اکرم (ص): (من شهر علم و علی در آن است ، هرکس می خواهد به این علم برسد، باید از در آن وارد شود). چه نکاتی به دست می آید؟ (ذکر ۲ نکته کافی است)

از این حدیث نکات زیر به دست می آید:

1- امام علی (ع) پس از رسول اکرم (ص) از همه داناتر است. ۲ - امام علی (ع) در علم خود معصوم است و گرنه رسول خدا (ص) نمی فرمود که همه باید به ایشان مراجعه کنند ۳- بر مردم واجب است که از دانش امام علی (ع) بهره ببرند و مطابق نظر ایشان عمل کنند.

72- مشکلات و مسائل سیاسی و اجتماعی و فرهنگی دوره پس از رحلت پیامبر (ص) را نام ببرید.

1- ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر اکرم (ص) ۲- تحریف در معارف اسلامی و جعل احادیث

3- ظهور شخصیت ها و الگوهای غیر قابل اعتماد ۴- تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت قیصری و کسرابی

73- چرا ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر (ص) پیروان ائمه (ع) را از منبع مهم هدایت بی بهره نکرد؟

زیرا احادیث پیامبر (ص) نزد پیروان ائمه (ص) حفظ شده بود و شیعیان این احادیث را از طریق امامان معصوم به دست می آورند.

74- از مشکلات اجتماعی و فرهنگی و سیاسی دوره پس از رحلت رسول خدا (ص) << (پیدایش مسائل جدید با گسترش دنیای اسلام >> را توضیح دهید؟

گسترش اسلام به سرزمین های دیگر و برقراری ارتباط با کشورهای اقوام، تمدن ها و فرهنگ های گوناگون ، مسائل جدیدی را در زمینه های مختلف پدید آورد. این مسائل نیاز به وجود مرجع علمی و سیاسی معتبر و قابل اطمینانی را آشکار ساخت که بتواند بر مبنای قرآن کریم احکامی مناسب با شرایط جدید را بیان کند

75- تفاوت های اساسی حکومت بنی امیه و بنی عباس با رهبری پیامبر (ص) چه بود؟

پایه ی حکومت پیامبر خدا (ص) بر برابری و مساوات بود و ملاک کرامت و گرامی بودن انسان ها تقوا بود. اما در حکومت بنی امیه و بنی عباس شخصیت های با تقوا و جهادگر منزوی شدند و طالبان قدرت و ثروت قرب و منزلت یافتند و دشمنان اسلام با تزویر و نیرنگ خود را در جبهه دوستان قرار دادند و به تدریج شیوه ی حکومتی قیصران روم و کسرابان ایران را در پیش گرفتند.

76- چگونه عالمان وابسته به قدرت، سعی در تحریف معارف اسلامی داشتند؟

عالمان وابسته به قدرت از موقعیت و شرایط برکناری امام معصوم استفاده کردند و به تفسیر و تعلیم آیات قران و معارف اسلامی مطابق با افکار خود و موافق منافع قدرتمندان پرداختند.

77- کدامیک از مشکلات سیاسی اجتماعی باعث شد که با فاصله گرفتن از زمان پیامبر (ص) شخصیت های اصیل اسلامی به انزوا کشیده شوند؟ توضیح دهید

ظهور شخصیت ها و الگوهای غیر قابل اعتماد عموم مردم در افکار و اعتقادات و رفتار و عمل، دنباله رو شخصیت های برجسته ی جامعه ی خود هستند و ان ها را اسوه قرار می دهند اگر این الگوها صاحب کمالات و ارزش های الهی باشند مردم نیز به نسبت همت و استعداد خود از این کمالات و ارزش ها بهره مند می شوند و اگر آن ها به سوی زشتی ها و بدی ها بروند بیشتر مردم نیز از آنها دنباله روی خواهند کرد.

78- چگونه پس از رحلت رسول خدا (ص) ظهور شخصیت ها و الگوهای غیر قابل اعتماد افزایش یافت؟

هرچه از زمان پیامبر فاصله بیشتر میشد شخصیت های اصیل اسلامی به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) به انزوا کشیده می شدند و افرادی که در تفکر و اندیشه یا در عمل و اخلاق یا در هر دو از معیارهای اسلامی به دور بودند در جامعه جایگاهی برجسته پیدا میکردند. این گونه شخصیت ها در دستگاه حکومت بنی امیه و بنی عباس صاحب موقعیت میشدند و به شهرت می رسیدند.

79- امامان بزرگوار از دو جهت با حاکمان زمان خود مبارزه میکردند، آن دو را توضیح دهید؟

اول از این جهت که رهبری و اداره ی جامعه از جانب خداوند به آنان سپرده شده بود و لازم بود برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات حاکمان غاصب را برکنار کنند. دوم از آن جهت که سکوت در مقابل ظلم و زیر پا گذاشتن قوانین اسلامی را گناه می دانستند و معتقد بودند اگر حاکمی حقوق مردم را زیر پا گذارد و به احکام اسلامی عمل نکند بر اساس وظیفه ی امر به معروف و نهی از منکر باید با او مقابله و مبارزه کرد.

80- ائمه اطهار (ع) راه رهایی مسلمانان از دست حاکمان طاغوتی و مشکلات اجتماعی را (آگاه شدن) می دانستند.

81- ائمه اطهار (ع) در راستای ولایت ظاهری از چه جهاتی با حاکمان زمان خود مبارزه می کردند؟ توضیح دهید.

اول از آن جهت که رهبری و اداره ی جامعه از جانب خدا به آنان سپرده شده بود و لازم بود که برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات حاکمان غاصب را برکنار کنند. دوم از آن جهت که سکوت در مقابل ظلم و زیر پا گذاشتن قوانین اسلامی را گناه می دانستند و معتقد بودند که اگر حاکمی حقوق مردم را زیر پا گذارد و به احکام اسلامی عمل نکند، بر اساس وظیفه ی امر به معروف و نهی از منکر باید با او مقابله و مبارزه کرد.

82- چرا ائمه اطهار (ع) در راستای ولایت ظاهری از اصل <<آگاهی بخشی به مردم >> بهره می بردند؟

ائمه اطهار (ع) راه رهایی مسلمانان از دست حاکمان طاغوتی و مشکلات اجتماعی را آگاه شدن آنان می دانستند، از نظر ان ها رشد و آگاهی مردم یک اصل اساسی بود و برای تحقق ان حتی از ایثار جان و مال خود دریغ نداشتند. آنان معتقد بودند که عامل اصلی حکومت جباران و ستمگران، ناآگاهی مردم است، به همین جهت، در مبارزه ی خود علیه حاکمان، بر آگاهی مردم تکیه می کردند و به شیوه های مختلف برای آگاهی بخشی به مردم می کوشیدند.

83- ائمه اطهار (ع) معتقد بودند که عامل اصلی حکومت جباران و ستمگران (ناآگاهی مردم) است.

84- گردآورندگان کتاب های حدیثی زیر را بنویسید:

الف) کافی (ب) الاستبصار جواب: الف: مرحوم کلینی ب: مرحوم شیخ طوسی

85- چرا نیاز به امام پس از پیامبر نه تنها از بین نمی رود بلکه بیشتر هم میشود؟

زیرا با گذشت زمان و گسترش سرزمین اسلامی فرقه‌ها و اندیشه‌های مختلف مسائل جدید و طرز فکرهای گوناگون به وجود می‌آیند. همچنین روابط اجتماعی به مرحله‌ی پیچیده‌تری وارد می‌شود و به احکام و قوانین جدیدی نیاز پیدا می‌کند که بدون وجود یک مفسر معتبر وحی، پاسخ‌گویی صحیح به این نیازها ممکن نیست.

86- روش‌های متفاوت ائمه اطهار علیهم السلام در زندگی سیاسی-اجتماعی به ما چه می‌آموزد؟

به ما می‌آموزد که در مواجهه با مسائل مختلف در شرایط گوناگون با حفظ اصول در هر موقعیت وظیفه و مسئولیت خویش را متناسب با شرایط زمان و مکان تشخیص دهیم.

87- از مسئولیت‌های مقام امامت <<راهنمایی و یاری مردم با ولایت معنوی >> را شرح دهید.

پس از رسول خدا(ص) ائمه اطهار علیهم السلام واسطه‌ی خیر و برکت و رحمت در جهان هستی هستند و علاوه بر راهنمایی‌ها و یاری‌های ظاهری به اذن خداوند از طریق معنوی و غیبی نیز به نیازهای مومنان پاسخ می‌دهند و آنان را به مقصود می‌رسانند.

<< 88- تقیه >> از زمان کدام امام معصوم(ع) اجرا شد؟ و به چه معناست؟

ائمه بزرگوار ما از زمان امام سجاد(ع) تقیه می‌کردند یعنی میکوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد مخفی نگه‌دارند به گونه‌ای که در عین ضربه زدن به دشمن کمتر ضربه بخورند.

89- نام دو کتاب حدیث که در آن سخنان رسول خدا(ص) و ائمه اطهار علیهم السلام گرد آمده است را بنویسید.

کافی، من لا یحضره الفقیه، التهذیب، الاستبصار

90- بخش اصلی رهبری امام زمان(عج) چیست؟ آن را توضیح دهید.

بخش اصلی رهبری امام مربوط به ولایت معنوی است ایشان که به اذن خداوند از احوال انسانها آگاه است به صورت‌های مختلف افراد مستعد به ویژه شیعیان و محبان خویش را از کمک‌ها و امدادهای معنوی برای رشد و تعالی برخوردار می‌سازد.

91- غیبت امام زمان(عج) تا چه زمانی ادامه دارد؟

تا جامعه‌ی انسانی شایستگی درک ظهور و بهره‌مندی کامل از وجود آن حضرت را پیدا کند.

92- امام زمان(عج) در دوره غیبت صغری از چه طریق پیروان خود را رهبری می‌کردند؟

نواب اربعه (نواب خاص)

93- غیبت صغری را تعریف کنید؟

پس از شهادت امام حسن عسکری(ع) در سال ۲۶۰ ق امامت حضرت مهدی(عج) آغاز شد. دوره‌ی اول امامت ایشان که تا سال ۳۲۹ ق طول کشید <<غیبت صغری >> نامیده می‌شود.

94- بخش اصلی رهبری امام عصر(عج) مربوط به قلمرو (ولایت معنوی) است. ص - غ

95- چرا کسی جز خداوند از زمان ظهور امام عصر(عج) آگاهی ندارد؟

زیرا آنچه برای ظهور لازم است احساس جهانی برای امداد الهی و کمک غیبی ناامیدی از همه‌ی مکتب‌های غیر الهی و آمادگی لازم پیروان و یاران امام برای همکاری با ایشان است که از این امور جز خداوند کس دیگری آگاهی ندارد.

<< 96- ولایت معنوی امام زمان (عج) در عصر غیبت کبری >>را توضیح دهید؟

از آن جا که این مقام نیازمند حضور آشکار آن حضرت نیست در عصر غیبت نیز همچنان بر عهده ی ایشان است عالم خلقت از برکات حضور ایشان بهره می برد و خورشید وجودشان به هستی گرمی و حیات می بخشد در مواقع حساس و سرنوشت ساز امدادهای خود را به اذن خداوند به مسلمانان می رساند و آنان را که دارای شایستگی ویژه ای باشند به نحو خاص دستگیری می کند و نفس و روحشان را با هدایت های غیبی خود به کمال می رساند.

97- دو نمونه از موارد ولایت معنوی (یاری و دستگیری شیعیان) توسط امام عصر (عج) را بنویسید؟

هدایت باطنی افراد- حل بعضی از مشکلات علمی علما- خبر دادن از پاره ای رویدادها- دستگیری از در ماندگان- شفای بیماران- دعا برای مومنان

98- غیبت امام مهدی (عج) در دوره غیبت در مقابل حضور است نه ظهور). ص - غ (ع)

99- امام عصر (عج) رهبری خود را در عصر غیبت به چه چیزی تشبیه کرده اند؟

خورشید پشت ابر

100- چرا تعیین زمان ظهور امام عصر (عج) تنها در اختیار خداوند است؟ توضیح دهید

زیرا آنچه برای ظهور لازم است احساس جهانی برای امداد الهی و کمک غیبی، ناامیدی از همه ی مکتب های غیر الهی و آمادگی لازم پیروان و یاران امام برای همکاری با ایشان است و از این امور جز خداوند کس دیگری آگاهی ندارد.

101- امام حسن عسگری (ع) در ارتباط با فرزندش حضرت مهدی (عج) چه وظایفی به عهده داشت؟

امام عسگری (ع) در ارتباط با فرزندش دو وظیفه را عهده دار بود یکی حفظ فرزندش از گزند خلفای عباسی و دیگر اثبات وجود ایشان و اعلام امامتش به عنوان امام دوازدهم.

102- علت غیبت امام عصر (عج) و تداوم آن را بنویسید؟

به سبب قدر ناشناسی و نا سپاسی و در خطر بودن آن حضرت، خداوند آخرین ذخیره و حجت خود را از نظرها پنهان کرد تا امامت در شکلی جدید و از پس پرده ی غیبت ادامه یابد. تداوم این غیبت نیز بر اثر باقی ماندن همان عوامل و عدم آمادگی مردم برای ظهور است.

103- امام عصر (عج) رهبری خود را در عصر غیبت به چه چیز تشبیه کرده اند؟

امام عصر (عج) می فرماید <<بهر هبردن از من در عصر غیبتم، مانند بهره بردن از آفتاب است هنگامی که پشت ابرها باشد>>

104- عمر طولانی برای حضرت ولی عصر (عج) چگونه امکان پذیر است؟

برخی امور از نظر عقلی امکان پذیر نیستند و محال است در جهان خارج تحقق پیدا کند اما برخی امور هستند که تحقق آنها از نظر عقلی امکان پذیر است اما شرایط و عوامل خارجی بسیار زیادی باید دست به دست هم دهند تا آن امور تحقق یابند. این ها امور غیر عادی اند نه عقلی. طولانی شدن عمر انسان ها از جمله ی این امور است از آنجا که خداوند از کلیه عوامل و شرایط لازم آگاهی دارد و همه آنها در اختیار اوست به قدرت و اراده ی خود آن حضرت را جوان نگه می دارد تا به حیات خود ادامه دهد و عمر طولانی داشته باشد.

105- پیامبران الهی برای تحقق وعده های الهی از طرح خاصی برای پایان تاریخ سخن گفته اند آن را بنویسید؟

آنان می گویند که در پایان تاریخ در حالی که شرایط کاملاً آماده شده است یک ولی الهی ظهور می کند و حکومت جهانی و عادلانه تشکیل می دهد که فقط بر اساس دین خدا اداره می شود.

106- پویایی جامعه شیعه در طول تاریخ از نظر جامعه شناسان به چه عواملی وابسته است؟ توضیح دهید

الف) گذشته سرخ- اعتقاد به عاشورا و آمادگی برای ایثار و شهادت در راه عدالت خواهی

ب) آینده سبز- باور به مهدویت و نپذیرفتن حکومت‌های طاغوتی و.....

107- نگاه مثبت دین به آینده ی تاریخ و اعتقاد به حضرت مهدی(ع) اصلی به نام (انتظار) را در دل ها زنده کرده است.

108- در دوره غیبت امام زمان(عج) چه مسئولیت هایی بر عهده منتظران قرار دارد؟ فقط نام ببرید

تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام عصر(عج)، پیروی از امام عصر(عج)، ایجاد آمادگی در خود و جامعه، دعا برای ظهور امام

109- چهار مورد از مسئولیت های منتظران در دوره غیبت را بنویسید؟

1- تقویت معرفت، ایمان و محبت به امام ۲- پیروی از امام عصر(عج) ۳- ایجاد آمادگی در خود و جامعه ۴- دعا برای ظهور امام (عج)

110- مهر و عشق به امام زمان(عج) در شخص منتظر چه تاثیراتی میگذارد؟

1- شخص عاشق برای جلب رضایت امام تلاش می کند

2- شخص عاشق امام را اسوه ی خود قرار می دهد و خصلت های زیبای ایشان را در خود به وجود آورد.

3- شوق دیدار امام، امید به آینده ی زیبا را در او افزایش می دهد.

111- اعتقاد به موعود در آیین زرتشتی را بنویسید

در آیین زرتشتی اعتقاد به سوشیانت که به معنای منجی و رهاننده است، اعتقاد رایجی است و در تمام متون زرتشتی به ظهور این موعود بشارت داده شده است.

112- هرگاه که با سوال <<چه کسانی می توانند یاران راستین امام زمان(عج) باشند؟ >> مواجه می شویم، دو احساس متضاد در ما زنده می شود، آن دو احساس کدام است؟ توضیح دهید

احساس شوق و احساس نگرانی؛ زیرا هر لحظه ممکن است امام ظهور کند و انسان ها را به یاری خود فراخواند. این احتمال ظهور ناگهانی، از یک طرف امید و اشتیاق ملاقات امام را به ما می دهد. و از طرف دیگر ما را نگران می کند که در صورت ظهور و آغاز نبرد جهانی حق و باطل، ما در کدام جبهه قرار خواهیم گرفت؟ آیا آمادگی حضور در جبهه ی حق را یافته ایم؟ آیا خود را چنان پرورش داده ایم که از حق دفاع کنیم؟

113- پیامبران الهی برای تحقق وعده های الهی از چه طرح خاصی برای پایان تاریخ سخن گفته اند؟

پیامبران الهی می گویند یک ولی الهی ظهور می کند و حکومت جهانی و عادلانه ای تشکیل می دهد که فقط بر اساس دین خدا اداره می شود.

" 114- نایبان چهارگانه" در دوره ی غیبت صغری چه مسئولیتی بر عهده داشتند؟

این افراد رابط میان مردم و امام عصر(عج) بودند

115- مهر و عشق به امام زمان(عج) در شخص منتظر موجب چه تاثیراتی می شود؟

موجب می شود که:

1- شخص عاشق برای جلب رضایت امام تلاش می کند

2- شخص عاشق امام را اسوه ی خود قرار می دهد و خصلت های زیبایی ایشان را در خود به وجود آورد.

3- شوق دیدار امام، امید به آینده ی زیبا را در او افزایش می دهد.

116- چرا "تقویت ایمان" یکی از مسئولیت های شخص منتظر در عصر غیبت است؟

عصر غیبت، عصر دودلی ها و شک و تردیدهاست. در این دوره فتنه های گوناگون و اندیشه های رنگارنگ پیدا می شوند و بی ایمانی را تبلیغ می کنند. مومن حقیقی، به خود تردید راه نمی دهد و با یقین برای فردای روشن آماده می شود.

117- ایجاد تغییر و تحول در جامعه ای که گرفتار بی عدالتی می باشد، چگونه امکان پذیر است؟

در جامعه ای که گرفتار بی عدالتی است تصمیم یک فرد یا گروهی محدود برای برقراری عدالت اگر از همراهی اکثریت برخوردار نباشد به نتیجه نمی رسد. برقراری عدالت به تحول درونی همه یا بیشتر افراد نیاز دارد یعنی روح جمعی جامعه باید آماده و پذیرای آن شود. بنابراین اگر اکثریت خواستار عدالت نباشند و با ظلم مبارزه نکنند همه ی آن ها گرفتار حاکمان ظالم و ستمگر خواهند شد و از زندگی در جامعه ای با قوانین عادلانه بی نصیب خواهند ماند.

118- چرا ایجاد آمادگی برای ظهور امام عصر(عج) باید در همه ابعاد علمی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی باشد؟

زیرا امام زمان(عج) یارانی توانمند در همه ابعاد می خواهد یارانی که بتوانند مسئولیت های بزرگ عصر ظهور را به دوش گیرند و با هدایت امام خود جامعه ای برخوردار از همه ی مواهب طبیعه و سرشار از شور و نشاط زندگی بنا کنند که در آن خبری از فقر، عقب ماندگی، جهل و ظلم و تبعیض نباشد.

119- چهار مورد از ویژگی های یاران راستین امام عصر (عج)، از نظر حضرت علی(ع) را بنویسید.

حضرت علی (ع) ویژگی یاران راستین امام عصر را چنین بیان می کنند:

در امانت خیانت نکنند- پاک دامن باشند- اهل دشنام و کلمات زشت نباشند- به ظلم و ستم خون ریزی نکنند- به خانه ای هجوم نبرند- کسی را به ناحق آزار ندهند- بر مرکب های گران قیمت سوار نشوند- به حقوق مردم تجاوز نکنند...

120- ویژگی های "جامعه ی منتظر" در عصر غیبت را شرح دهید.

جامعه ی منتظر به واقعیت های نا هنجار موجود "نه" میگوید و به امید فردای درخشان تلاش می کند. جامعه منتظر، حکومت طاغوت را بر نمی تابد. در مقابل آن می ایستد و مقاومت می کند. جامعه منتظر می کوشد در جهت همان نوع از جامعه ای که انتظارش را می کشد حرکت کند.

121- چگونه همه ی ادیان در باره ی اعتقاد به موعود و الهی بودن پایان تاریخ اتفاق نظر دارند؟

پیامبران الهی برای تحقق وعده های الهی از طرح خاصی برای پایان تاریخ سخن گفته اند. آنان می گویند که در پایان تاریخ، در حالی که شرایط کاملاً آماده شده است یک ولی الهی ظهور میکند و حکومت جهانی و عادلانه ای تشکیل می دهد که فقط بر اساس دین خدا اداره می شود این عقیده اصلی پیامبران الهی است.

122- دو فایده معلوم بودن مشخصات امام زمان (عج) و حضور ایشان در جامعه را بنویسید.

1- هر ماجراجوی فریب کاری که بخواهد خود را مهدی موعود معرفی کند به زودی شناخته می شود و مردم هوشیار فریب او را نمی خورند. 2- پیروان آن حضرت، امام خود را حاضر و ناظر بر خود می یابند و می دانند که ایشان از اعمال شیعیان آگاه اند و از فداکاری ها و مجاهدت مومنان اطلاع دارند. 3- آنان احساس می کنند که با امام حاضر و ناظر خود می توانند گفت و گو کنند خواسته ها و تمایلات درونی شان را با ایشان در میان گذارند و برای به دست آوردن رضایت ایشان با امید و نشاط و پویایی تلاش کنند. 4- جامعه به صورت های گوناگون از هدایت امام و از ولایت معنوی ایشان برخوردار می گردد.

123- ویژگی های "جامعه منتظر" حضرت ولی عصر (عج) کدامند؟

جامعه ی منتظر به واقعیت های ناهنجار موجود "نه" می گوید و به امید فردای درخشان تلاش می کند. جامعه ی منتظر حکومت طاغوت را بر نمی تابد در مقابل آن می ایستد و مقاومت می کند. جامعه ی منتظر می کوشد در جهت همان نوع از جامعه ای که انتظارش را می کشد حرکت کند.

124- بنا بر فرمان امام زمان (عج) در دوره غیبت نیابت ایشان به چه کسی می رسد و مسئولیت های او چیست؟

به نیابت از ایشان "فقیه" واجد شرایط دو مسئولیت "مرجعیت علمی" و "رهبری و ولایت ظاهری" را بر عهده دارد و در حد توان جامعه ی اسلامی را در مسیر اهداف الهی هدایت و رهبری می کند.

125- از آنجا که ولی فقیه بیان کننده ی قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است، انتخاب وی مانند انتخاب مرجع تقلید می باشد. ص - غ)

126- چرا ولی فقیه باید "شجاعت و قدرت روحی" داشته باشد؟

زیرا باید بتواند بدون ترس و واژه با دشمنان دین مبارزه کند در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت در مقابل تهدید ها بایستد و پایداری کند.

127- از میان فقیهان کسی که می تواند مسئولیت اداره و رهبری جامعه را به عهده بگیرد، چه نامیده می شود؟

ولی فقیه

128- شرایط "مرجع تقلید" را بنویسید؟

1- با تقوا 2- عادل 3- زمان شناس

129- با کدام شرط "مرجع تقلید" می تواند احکام دینی را متناسب با نیازهای روز به دست آورد؟

زمان شناس

130- راههای شناخت "مرجع تقلید" را بنویسید؟

1- خود ما به اندازه ای از علم فقه اطلاع داشته باشیم که فقیه دارای شرایط را شناخته و تشخیص دهیم.

2- از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهد بپرسیم

3- یکی از فقیهان در میان اهل علم آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

131- چرا افراد نمی توانند به طور جداگانه برای خود ولی فقیه انتخاب کنند؟

زیرا ولی فقیه بیان کننده ی قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است و اداره ی جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان پذیر است در غیر این صورت هرج و مرج و تفرقه و پراکندگی پیش می آید.

132- چرا اگر برخی افراد از مرجع تقلیدی پیروی کنند که رهبر جامعه نیست مشکلی پیش نمی آید؟

زیرا وظایف مرجع تقلید و رهبری جامعه با هم تداخل ندارد.

133- ولی فقیه را تعریف کنید؟

به فقهی که توانایی لازم برای برپایی و اداره ی حکومت را دارد و رهبری جامعه را بدست می گیرد و به پیاده کردن قوانین الهی در جامعه اقدام می کند "ولی فقیه" گفته میشود.

134- انتخاب ولی فقیه به روش "غیر مستقیم" را با ذکر مثال شرح دهید.

انتخاب به روش غیر مستقیم همان شیوه ای است که در قانون اساسی کشور پیش بینی شده است و مطابق آن، مردم ابتدا نمایندگان خبره ی خود را انتخاب می کنند. آنان نیز از میان مجتهدین آن کس را که شایسته تر تشخیص دهند به عنوان رهبر جامعه اعلام می کنند. پس از رحلت امام خمینی(ره) حضرت آیت الله خامنه ای با همین شیوه انتخاب شدند.

135- آنچه در انتخاب مرجع تقلید نقش اساسی دارد، شجاعت و تدبیر اوست. ص - غ)

136- راههای شناخت فقیه واجد شرایط را بنویسید.

1- خود ما به اندازه ای از علم فقه اطلاع داشته باشیم که بتوانیم فقیه دارای شرایط را بشناسیم و تشخیص بدهیم

2- از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهند بپرسیم.

3- یکی از فقیهان، آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه واجد شرایط است.

137- چرا ولی فقیه باید زمان شناس باشد؟

برای اینکه بتواند احکام دینی را متناسب با نیازهای روز بدست آورد.

138- فقیه را تعریف کنید؟

به افرادی که به معرفت عمیق در دین و احکام دینی رسیده اند، فقیه می گویند.

139- انتظار، هم یک امر فطری انسانی و هم یک اصل مثبت اجتماعی است. ص - غ)

140- انتخاب ولی فقیه در کشور ما به دو روش انجام میگردد، آن دو را نام برده و به طور کامل شرح دهید.

1- به طور مستقیم (یک مرحله ای) مردم کشور ما، پیش از پیروزی انقلاب اسلامی به شیوه ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راه پیمایی های سراسری، ولایت امام خمینی(ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند.

2- به روش غیر مستقیم (دو مرحله ای) نیز همان شیوه ای است که در قانون اساسی کشور ما پیش بینی شده است و مطابق آن مردم ابتدا نمایندگان خبره ی خود را انتخاب می کنند. آنان نیز در میان مجتهدین آن کس را که شایسته تر تشخیص دهند، به عنوان رهبر جامعه اعلام می کنند. پس از رحلت امام خمینی(ره) حضرت آیت الله خامنه ای با همین شیوه مسئولیت رهبری جامعه را عهده دار شد.

141- از شرایط ولی فقیه "مقبولیت" را توضیح دهید.

فقیهی می تواند جامعه را به سوی هدف های اسلامی رهبری کند که مردم با آگاهی و شناخت او را قبول داشته باشند و به او اعتماد و اطمینان پیدا کرده باشند پس فقیهی می تواند حکومت کند که علاوه بر داشتن شرایط رهبری مردم نیز او را پذیرفته اند. با پذیرش و قبول مردم است که رهبری و هدایت جامعه میسر می گردد و پیاده کردن احکام الهی ممکن و مقدر می شود.

142- دو شرط مشترک از شرایط "ولی فقیه" (رهبر) و "مرجع تقلید" را بنویسید.

1- فقیه عادل و با تقوا باشد ۲- زمین شناس باشد

143- تفاوت میان انتخاب "ولی فقیه" و "مرجع تقلید" را شرح دهید.

انتخاب مرجع یک وظیفه ی شخصی است و هر کس، از راه هایی که معین شده است، مرجع خود را شناسایی می کند و هر زمان هم که فقیهی دیگر را اعلم دانست به او مراجعه می نماید. به همین جهت، نیازی نیست که همه یا اکثریت مردم، از یک مرجع پیروی کنند اما ولی فقیه که رهبر و مسئول اداره ی جامعه است، نمی تواند متعدد باشد و این لازمه ی نظم اجتماعی و اجرای قانون واحد در جامعه است. بر این اساس، یکی از فقها در انتخابی عمومی، عهده دار منصب ولایت فقیه می شود و برای پیاده کردن قانون اسلام اقدام می کند.

144- در دوره ی غیبت وظایف مربوط به مرجعیت علمی و حکومت اسلامی به چه کسانی سپرده می شود و چگونه انجام می گیرد؟

در عصر غیبت وظایف مربوط به گمرجعت علمی و "حکومت اسلامی" به فقیهان با تقوا و اسلام شناسان آگاه به زمان سپرده می شود و بار امانت بر دوش آنان قرار می گیرد. آنان این وظایف را با تکیه بر دو پشتوانه انجام می دهند. پشتوانه ی اول قرآن کریم و پشتوانه ی دوم سیره و سنت پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع) است.

145- آیا در حکومت اسلامی اگر رهبری و مرجعیت علمی در یک فرد جمع نشود جامعه دچار مشکل میشود؟ چرا؟

خیر زیرا وظایف مرجع و رهبری جامعه با هم تداخل ندارد هم چنان که همه ی فقیهان اعلام کرده اند، در قوانین و مقررات مربوط به نظام اجتماعی، ضروری است که همه ی مردم پیرو ولی فقیه باشند و قوانین حکومت اسلامی را که زیر نظر ایشان تصویب شده است، مراعات کنند و اگر در زمینه ای ولی فقیه، حکم داد، لازم است تمام مردم حتی سایر فقیهان و مراجع از آن حکم پیروی نمایند.

146- دو ویژگی کسی که شایستگی رهبری جامعه ی اسلامی را دارد نام ببرید.

مشروعیت - مقبولیت

147- در عصر غیبت، حکومت اسلامی در چهار چوب (ولایت فقیه) استمرار پیدا می کند.

148- چرا "تدبیر و کفایت" و "شجاعت و قدرت روحی" از شرایط رهبر جامعه اسلامی است؟

با تدبیر و کفایت باشد، تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده ی جهانی رهبری کند و با درایت و بینش قوی، نقشه های دشمنان دین را خنثی سازد.

شجاعت و قدرت روحی داشته باشد، تا بدون ترس و واهمه با دشمنان دین مبارزه کند و در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت در مقابل تهدید ها بایستد و پایداری کند.

149- تعدد ولی فقیه، لازمه ی نظم اجتماعی و اجرای قانون واحد در جامعه است. ص - غ)

150- با توجه به احادیث، شرایط فقیه شایسته ی پیروی را بنویسید.

الف) با تقوا و عادل باشد. ب) زمان شناس باشد. ج) در رشته تخصصی خود از دیگران داناتر باشد.

" 151- مقبولیت ولی فقیه" را به طور کامل توضیح دهید.

ولی فقیه باید مورد قبول و پذیرش مردم قرار گیرد و "مقبولیت" داشته باشد. فقیهی می تواند جامعه را به سوی هدف های اسلامی رهبری کند که مردم با آگاهی و شناخت او را قبول داشته باشد و به او اعتماد و اطمینان پیدا کرده باشند. پس باید ولی فقیه را علاوه بر داشتن شرایط رهبری مردم نیز او را پذیرفته باشند. با پذیرش و قبول مردم است که رهبری و هدایت جامعه میسر می گردد و بیان کردن احکام الهی ممکن و مقدور می شود.

-152 فقیهان بر اساس چه پشتوانه هایی در عصر غیبت، به اجتهاد می پردازند؟

پشتوانه اول قرآن کریم – پشتوانه دوم سیره و سنت پیامبر(ص) و ائمه اطهار علیهم السلام

-153 چرا مرجع باید "عادل" و "زمان شناسگ باشد؟

مرجع باید عادل باشد تا مردم بتوانند به او اعتماد کرده و از دستوراتش پیروی کنند. مرجع باید زمان شناس باشد تا بتواند شرایط جدید و نیازهای زمان را بشناسد و احکام دین را متناسب با نیازهای روز استخراج کند.

-154 آیا میتوان پیروی از فقیه خاصی را بر انسان تحمیل کرد؟ توضیح دهید.

هیچ کس نمی تواند پیروی از یک فقیه را به انسان تحمیل کند یا او را از پیروی فقیهی باز دارد اگر کسی، پس از مدتی مراجعه به یک فقیه تشخیص دهد که فقیه دیگری آن شرایط را در سطح عالی تری دارد لازم است به تشخیص خود عمل کرده و از فقیه علم و شایسته تر پیروی کند.

-155 مقصود از "تقلید" در احکام دینی چیست؟

کسانی که خود در احکام دینی متخصص نیستند به فقیهان مراجعه می کنند و مطابق با راهنمایی آنان عمل می نمایند. به این مراجعه پیروی یا تقلید می گویند.

" 156- حقوق متقابل رهبر و مردم" را از نظر حضرت علی(ع) بنویسید.

حضرت علی (ع) می فرماید: ای مردم همانا من بر گردن شما حقی دارم و شما نیز بر من حقی دارید و اما حق شما بر من این است که شما را نصیحت و راهنمایی کنم و درآمدهای بیت المال را به شایستگی بین شما تقسیم کنم و شما را آموزش دهم تا نادان ننمایید و تربیت کنم تا یاد بگیرید و اما حق من بر شما این است که شما به بیت خود وفا کنید و مرا در پنهان و آشکار نصیحت و یاری کنید و هنگامی که شما را خواندم اجابت کنید و هنگامی که فرمان دادم اطاعت کنید.

-157 بنابر فرموده ی امام علی (ع) به مالک اشتر، چرا رهبر جامعه ی اسلامی باید افراد "عیب جو" را از خود دور کند؟

زیرا مردم عیب هایی دارند که مدیر و رهبر جامعه باید بیش تر از همه در پنهان کردن آن ها بکوشد.

-158 با توجه به آیات قرآن کریم دو مورد از وظایف مردم نسبت به رهبر و حکومت اسلامی را بنویسید.

- 1- مردم مسئولیت دارند از رهبر جامعه تبعیت کنند و پایبند قوانین و مقررات حکومت اسلامی باشند.
- 2- برای اجرای قوانین اسلام پیشرفت جامعه و ناکام گذاشتن دشمنان خدا و مردم از خود استقامت و پایداری نشان دهند.
- 3- وحدت و همبستگی اجتماعی خود را بر محور رهبری جامعه حفظ کنند تا قدرت های ستمگر نتوانند در کشور اسلامی نفوذ کنند و عزت و استقلال جامعه را به خطر اندازند.

4- خود را برای مقابله با ظالمان و مستکبران آماده کند به طوری که آنان فکر تهاجم به سرزمین اسلامی را در سر نپرورانند.

159- تفاوت های میان "نظام مردم سالاری دینی" و "نظام های جمهوری دمکراتیک رایج در جهان" را بنویسید.

اولا حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می شود و قانون گذاران نمی توانند بر خلاف دستورات الهی قانون تنظیم کنند و به همین جهت این نظام مردم سالاری دینی نامیده می شود. ثانيا دمکراسی رایج در جهان هدف خود را صرفا تامین خواسته های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزشهای الهی بی اعتنا است اما هدف اصلی از نظام اسلامی سعادت اخروی و برقراری عدالت اجتماعی است و آسایش و رفاه مردم را در این چهار چوب برقرار می کند.

160- طبق فرمایش اما علی(ع) در عهدنامه مالک اشتر چرا حاکم اسلامی نباید با ترسو مشورت کند؟

زیرا در انجام کارها روحیه حاکم را سست می کند.

161- چرا نظام جمهوری اسلامی "مردم سالاری دینی" نامیده می شود؟

زیرا حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می شود و قانونگذاران نمی توانند بر خلاف دستورات الهی قانون تنظیم کنند.

162- در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل (مرجعیت فقیه (و حکومت اسلامی در چهار چوب (ولایت فقیه (استمرار می یابد.

163- تفاوت های اصلی نظام اسلامی با حکومت های دمکراتیک چیست؟

تفاوت اساسی میان حکومت های دمکراتیک رایج در جهان و حکومت اسلامی این است که حکومت اسلامی مسئول اجرای قوانین اسلامی و فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است. اما دمکراسی رایج در جهان هدف خود را تامین خواسته های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش های الهی بی اعتناست.

164- آیا تشکیل حکومت در عصر غیبت می تواند در زمینه سازی حکومت جهانی ولی عصر موثر باشد؟

بله زیرا برقراری حکومت اسلامی علاوه بر این که یک ضرورت اساسی در اجرای احکام اسلامی است به مومنان و منتظران حضرت مهدی (عج) فرصت می دهد که آنچه را برای آمادگی ظهور لازم است فراهم سازند.

" 165- مردم سالاری دینی " را با دمکراسی رایج در جهان مقایسه کنید.

نظام اسلامی زمانی در کشوری استوار می شود که اکثریت مردم آن را بپذیرند و بدان پایبند باشند اما تفاوت اساسی میان حکومت های دمکراتیک رایج در جهان و حکومت اسلامی این است که حکومت اسلامی مسئول اجرای قوانین اسلامی است فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است و به همین جهت این نظام، مردم سالاری دینی نامیده می شود. اما دمکراسی رایج در جهان هدف خود را تامین خواسته های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش های الهی بی اعتناست.

166- با توجه به سفارشات حضرت علی (ع) به مالک اشتر بنویسید چرا رهبر باید از افراد "عیب جو" و "ترسو" دوری کند؟

پرهیز از عیب جو، زیرا مردم عیب هایی دارند که مدیر و رهبر جامعه باید بیشتر از همه در پنهان کردن آنها بکوشد. و پرهیز از ترسو زیرا در انجام دادن کارها روحیه را سست می کند.

167- عوامل تحریک کننده ی بیرونی فقط زمینه ساز خطا و گناه در انسان می باشد. ص - غ)

168- قرآن کریم یکی از راههای اصلی رسیدن به کرامت را کسب (عزت نفس (می داند.

169- تمایلات عالی را تعریف کنید؟

آن دسته از تمایلات که مربوط به بعد روحی و معنوی انسان است مانند تمایل به دانایی، احسان، شجاعت

170- بنا بر تحقیقات انجام شده بر مجرمان یکی از راههای مبارزه با کژی ها و زشتی ها در جامعه چیست؟

تحقیقات نشان می دهد اکثر گناهکاران و مجرمان افرادی هستند که عزت نفس خود را از دست داده و تحقیر شده اند بنابراین یکی از راههای مبارزه با کژی و زشتی ها در جامعه افزایش عزت نفس انسانها و حفظ کرامت آنهاست.

171- انسان عزیز همواره به ندای عقل و نفس اماره گوش فرا می دهد و تسلیم نفس لوامه نمی شود. (ص-غ)

172- تمایلات انسانی را نام ببرید و بنویسید هر یک مربوط به کدام بعد وجودی انسان است؟ با ذکر مثال

1- تمایلات عالی که مربوط به بعد روحی و معنوی انسان است مانند تمایل به دانایی، احسان

2- تمایلات دانی که مربوط به بعد حیوانی و دنیایی اوست مانند تمایل به ثروت، شهوت

173- انسان منتظر، به واقعیت های ناهنجار "نه" می گوید و به امید فردای درخشان تلاش می کند. (ص-غ)

174- انسان عزیز را تعریف کنید؟

انسان عزیز، کسی است که در مقابل دیگران تسلیم نمی شود و شکست نمی خورد.

175- چرا توجیه خطاکاران که برای انجام گناه عوامل تحریک کننده ی بیرونی را مقصر می دانند قابل قبول نیست؟

این گونه افراد باید توجه کنند که عوامل بیرونی فقط زمینه ساز هستند نه بیشتر کسی که تصمیم میگیرد و مرتکب گناه می شود و کرامت خدادادی خود را لکه دار می کند خود انسان است. چه بسیار انسانهایی که همان زمینه ها را می بینند اما با قدرت روحی و اراده قوی در مقابل گناه می ایستند و آن را شکست می دهند.

176- در چه مواردی "عزت و شکست ناپذیری" ضروری است؟

عزت و شکست ناپذیری در دو مورد ضروری است:

1- در برابر خواسته های نا مشروع درونی که سبب روی آوردن انسان به گناه می شوند.

2- در برابر دشمنان ظالم بیرونی که می خواهند در برابر ظلم آنان تسلیم باشند.

177- تمایلات عالی انسان مربوط به بعد (روحی و معنوی) (و تمایلات دانی او مربوط به بعد (حیوانی و دنیایی) است.

178- انسان صاحب کرامت همواره به سود نفس لوامه عمل میکند و تسلیم نفس اماره نمیشود. (ص-غ)

179- دو دسته تمایلاتی که درون انسان قرار دارد کدامند؟

1- تمایلات عالی ۲- تمایلات دانی

180- چرا نمی توان مسئولیت انجام گناه را از دوش خود برداشت و به عوامل بیرونی نسبت داد؟

زیرا عوامل بیرونی تحریک کننده یا شرایط اجتماعی و اقتصادی تنها زمینه ساز گناهند اما قدرت روحی و اراده ی انسان می تواند در مقابل گناه بایستد و آن را شکست دهد.

" 181- انسان کریم پروا دارد و شرم می کند که پیمان شکنی نماید و در ضور خداوند گناه کند" این موضوع را با ذکر یک مثال ثابت کنید.

مثال: فرزندی را تصور کنید که پدر و مادرش برای او بسیار عزیزند و از این که او را در حال گناه ببینند شرمگین می شود، از این رو، می کوشد خطای خود را از آنان بپوشاند. انسان صاحب کرامت که می داند نمی توان کاری را از خداوند مخفی کرد، می کوشد خود را حفظ کند و به گناه آلوده نشود.

182- چرا انسان صاحب کرامت اهل پیمان شکنی نیست؟

انسان صاحب کرامت اهل پیمان شکنی نیست او پیمانی را که با خدا بسته است، نمی شکند و بی وفایی نمی کند زیرا ان را مخالف کرامت خود می یابد. بنابراین یکی از راههای ماندگاری بر پیمان تقویت احساس کرامت و عزت نفس است.

183- چه رابطه ای بین "کرامت نفس" و "گناه" وجود دارد؟ چرا؟

میان کرامت نفس و گناه رابطه ی معکوس برقرار است یعنی هر قدر کرامت نفس بالاتر می رود، گناه کمتر می شود. زیرا تا انسان حقیر نشود و خود را کوچک نکند دست به گناه نمی زند همانطور که هر قدر انسان خود را عزیز ببیند تن به ذلت و گناه نمی دهد.

184- هدف دمکراسی رایج در جهان تامین (خواستہ های دنیوی مردم) است.

" 185- انسان صاحب کرامت" و "انسان گناهکار" در برابر نفس لوامه و نفس اماره خود چگونه عمل می کنند؟

انسان صاحب کرامت و عزت همواره به سود نفس لوامه عمل می کند و تسلیم نفس اماره نمی شود اما انسان ذلیل در درن شکست می خورد و تسلیم نفس اماره می شود. بنابراین انسان گناهکار پیش از آن که در مقابل عوامل بیرونی تسلیم شود، ابتدا در خود می شکند و مقاومت را پذیرا می شود. کسی که در مقابل دیگران تن به ذلت می دهد ابتدا در مقابل تمایلات پست درون خود شکست خورده و ذلیل شده است. او کرامت خود را از دست داده و به دنائت و پستی دچار شده است.

186- تحریکات بیرونی عوامل زمینه ساز گناهند، اما قدرت (روحی و اراده ی انسان) می تواند در مقابل گناه بایستد.

187- راه پرورش کرامت نفس در انسان را توضیح دهید.

برای یافتن عزت و پرورش آن در خود باید به سراغ سرچشمه آن رفت و راه دیگری وجود ندارد تمام عزت از ان خداست و برای دیگری که در مقابل خدا باشد سهمی نمی توان قائل شد پس هر کس اطاعتش از خدا بیش تر باشد کرامت و عزتش بیشتر است.

188- انسان صاحب کرامت همواره به سود کدام نفس خود عمل میکند؟

نفس لوامه

189- راه کسب عزت چیست و چه کسانی کرامت و عزت بیشتری دارند؟

هرکس به دنبال عزت است باید به سرچشمه عزت یعنی خدا مراجعه کند و هر کس اطاعتش از خدا بیشتر باشد کرامت و عزتش بیشتر است.

190- چرا در قرآن کریم کلمه "انسان" و "بنی آدم" به جنس خاصی اختصاص ندارد؟

زیرا زنان و مردان به عنوان افراد نوع انسان ویژگی های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با استفاده از سرمایه های ذاتی خود می توانند به آن هدف برسند و در بهشت جاوید خداوند منزل گزینند.

191- ابتدایی ترین زمینه شکل گیری نهاد خانواده رشد و پرورش فرزندان است. ص - غ)

192- عالی ترین هدف تشکیل خانواده رشد (اخلاقی) و (معنوی) هر یک از اعضای خانواده است.

193- بر اساس فرهنگ اسلامی چه راه هایی برای شناخت همسر وجود دارد؟ سه مورد را بنویسید.

1- تحقیق درباره ی خانواده ی همسر و موقعیت اعضای خانواده در محل زندگی و محل کار

2- شناخت دوستان همسر و کسانی که او با آنان معاشرت بیشتری دارد.

3- تحقیق درباره ی روحیات و خلقیات همسر در محیط کار یا محل تحصیل

4- معاشرت خانواده های دو طرف با یکدیگر و بهره بردن از تجارب پدر و مادر در این معاشرت ها

5- مشورت با افراد قابل اعتماد و کاردان

6- گفت و گو با یکدیگر در جلسات حضوری و طرح دیدگاهها درباره ی موضوعات مختلف

194- سه شرط اصلی پیمان ازدواج را بنویسید.

1- اعلام رضایت دختر و پسر و اجباری نبودن ازدواج برای هیچ کدام ۲- اذن پدر برای ازدواج دختر ۳- صداق یا مهریه ی زن

195- ابتدایی ترین زمینه شکل گیری نهاد خانواده (نیاز جنسی می باشد).

196- نقش های مرد در زندگی مشترک چیست؟ نام ببرید

1- تامین هزینه ی زندگی خانواده ۲- مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده

3- رابطه ی محبت امیز با همسر ۴- محبت و نظارت پدری

197- چرا در ازدواج اذن پدر برای دختران ضروری است؟

لطافت های روحی و ظرافت های عاطفی دختر آن گاه که در فضای محبت و علاقه ی جنس مخالف قرار می گیرد احتمال نادیده گرفتن برخی واقعیت ها و کاستی ها را به دنبال دارد به خصوص که دختران به خاطر حیا و عزت نفس قوی خود، در ازدواج پیش قدم نمی شوند و طلب و درخواست از طرف پسر است نه دختر. در چنین مواقعی پدر که بر احساسات خود غلبه دارد و نیز دارای تجارب فراوان و شناخت کامل از جنس مرد است می تواند به سان باغبانی از گل لطیف و ظریف خویش مراقبت کند و به راهنمایی او بپردازد.

198- مهمترین وظیفه ی پدر و مادر ایجاد زمینه ی مناسب برای (رشد و تعالی خانواده) است. ص - غ)

199- اگر عقد ازدواج به زور انجام گیرد (باطل) است. ص - غ)

200- عبارت قرآنی: "و جعل بینکم موده و رحمه" به کدام یک از زمینه های طبیعی ازدواج مربوط است؟

نیاز به آرامش و انس روحی با همسر

201- آمادگی زیستی و روحی ازدواج نیازمند دو نوع بلوغ است. آن دو را فقط نام ببرید.

بلوغ جنسی و بلوغ عقلی و فکری

202- نقش مشترک پدر و مادر در خانواده چیست؟

برنامه ریزی برای رشد و تعالی خود و فرزندان

203- چرا پیشوایان دین ما از ما خواسته اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم؟

چون پدر و مادر به علت علاقه و محبت به فرزند معمولاً مصالح و خوش بختی او را در نظر می گیرند و به علت تجربه و پختگی شان بهتر می توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش بینی کنند.

204- از نقش هایی که در خانواده بر عهده ی زن می باشد "همسرداری" را شرح دهید.

زن، آرامش زندگی مرد است. زن با گرمای وجود خویش به محیط خانه شادی و نشاط می بخشد، مرارت ها و خستگی ها را از همسر خود دور می کند و در سختی های روزگار در کنار او می ایستد. در چارچوب این رابطه ی سرشار از محبت، تمایلات جنسی زن و مرد ارضا و نیازهای زندگی زناشویی برطرف می شود. با ارضای این تمایلات و نیازها توجه به خارج از خانه از بین می رود و فساد اجتماعی کاهش می یابد.

205- در موضوع زمینه های شکل گیری نهاد خانواده موارد زیر را مشخص نمایید.

الف) ابتدایی ترین زمینه   ب) عالی ترین زمینه

الف) ابتدایی ترین زمینه نیاز جنسی می باشد   ب) عالی ترین زمینه نیاز به رشد معنوی و اخلاقی می باشد.

206- از نقش مرد در خانواده "محبت و نظارت پدری" را توضیح دهید.

پدر فقط نان آور خانواده نیست بلکه باید با برقراری ارتباط درست با فرزندان عواطف پدری را به آن ها منتقل کند، برای آینده ی آنان برنامه ریزی نماید، وقتی به نوجوانی و جوانی رسیدند، با آن ها مشورت کند، برای زندگی آینده آن ها را آماده سازد، درد دل های آنان را بشنود و از هر جهت مراقب سرنوشت و آینده ی آن ها باشد.

207- زمینه های طبیعی تشکیل خانواده را نام ببرید.

نیاز جنسی – نیاز به آرامش و انس روحی با همسر – رشد و پرورش فرزندان – نیاز به رشد معنوی و اخلاقی

208- نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود. ص - غ)

209- چرا خانواده یک نهاد طبیعی و متفاوت با سایر نهادهای اجتماعی است؟

نهاد خانواده مانند یک شرکت تجاری اداری یا صنعتی نیست که در آن چند نفر برای رسیدن به منافع مشترک گرد هم می آیند و شرکتی را به وجود می آورند خانواده یک نهاد طبیعی و لازمه ی خلقت انسان است و بدون این نهاد حیات و تکامل انسانی با خطر جدی رو به رو می شود. به عبارت دیگر تشکیل خانواده زمینه های طبیعی دارد و این زمینه ها زن و مرد را به هم نزدیک می کنند و سبب شکل گیری خانواده می شوند.

210- در خانواده "تدبیر امور خانه" از وظایف چه کسی است؟ و چرا این نقش از ارزش و اهمیت برخوردار است؟

زن زیرا مدیریت داخلی خانه (خانه داری) جمع کننده و پیوند دهنده ی پدرف مادر و فرزندان و نگه دارنده ی آن ها در زیر یک سقف است زانی که با دور اندیشی امور خانه را سامان می دهند و از آموزه های علمی کمک می گیرند، بستری برای رشد و بالندگی فرزندان و آرامش و نشاط همسر، که از اهداف مهم خانواده است به وجود می آورند.

211- با توجه به آیه ی "ولا تكونوا کالذین نسوا الله فانساهم انفسهم" علت از یاد بردن خود چیست؟ چرا؟

علت از یاد بردن، به فراموشی سپردن خداوند و غفلت از اوست زیرا خداوند سرچشمه ی همه ی نیکی ها و خوبی هاست. نتیجه ی فراموشی خداوند، فراموشی خود حقیقی و اصیل است.

212- نتایج ازدواج در زمان و موقعیت "مناسب" و "نامناسب" را با یکدیگر مقایسه کنید.

ازدواج برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ گویی به قانون خلقت انجام می شود. اگر به این نیازهای طبیعی در زمان و موقعیت مناسب پاسخ داده نشود مانند سایر نیازها، اختلالات و مشکلات خاص خود را به دنبال دارد و آسیب های جبران ناپذیر روانی، اخلاقی و اجتماعی وارد می کند. و بر عکس شادابی، نشاط، سلامت جسمی و روحی، رشد طبیعی، احساس رضایت درونی، تعادل در حالات و رفتار، خوش رویی و خوش خلقی، کاهش فشار جنسی، کاهش روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی و روانی از فواید ازدواج به موقع است.

213- چه نقش هایی در خانواده بر عهده ی "زن" می باشد؟ نام ببرید.

1- همسر داری ۲- تدبیر امور خانه ۳- مادری

214- وظایف فرزندان در مقابل "پدر و مادر" چیست؟

جلب رضایت پدر و مادر – نگه داشتن حرمت آنان – اطاعت از دستوراتشان

215- عالی ترین زمینه برای تشکیل خانواده نیاز به (رشد معنوی و اخلاقی) می باشد.

216- لازمه انتخاب شایسته همسر تسلط بر چه چیزی است؟

تسلط کامل بر شور و احساس جوانی

217- از زمینه های طبیعی تشکیل خانواده "نیاز به آرامش و انس روحی با همسر" را شرح دهید.

نیاز برتری که زن و مرد را به زندگی با یکدیگر فرا می خواند آرامشی است که بدین وسیله به دست می آید. این آرامش، تنها با بودن در کنار همسر حاصل می شود و راه دیگری برای دستیابی به آن نیست اگر فردی غرق در لذت های جنسی باشد اما مجرد زندگی کند باز هم نوعی بی قراری درونی او را آزار می دهد و جای خالی همسر را در کنار خود حس می کند.

218- کدامیک از موارد زیر مربوط به نقش مرد و کدامیک مربوط به نقش زن در خانواده است؟

الف) تدبیر امور خانه ب) مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده

الف – تدبیر امور خانه نقش زن ب – مدیریت و نگاهبانی از حریم خانواده نقش مرد

219- آیا تفاوت نقش ها در زن و مرد به معنی برتری ذاتی یکی بر دیگری است؟ (با ذکر مثال شرح دهید)

تفاوت نقش ها به معنی برتری ذاتی یکی بر دیگری نیست بلکه برای ایفای نقش تکمیلی در خانواده و جامعه، براساس ویژگی های زیستی و روان شناختی و بهره مندی مناسب و به جا از توانمندی های متفاوت آن دو است به طور مثال توانمندی عاطفی بالای زنان و قدرت جسمی بیش تر مردان برای آن است که زن و مرد دو نقش تکمیلی در کنار هم ایفا نمایند.

220- چرا نمی توان در قالبی غیر از ازدواج به نیاز جنسی پاسخ داد؟ توضیح دهید.

زیرا لذت آنی برخاسته از گناه پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می کند و شخصیت او را می شکند این گونه اشخاص به جای بازگشت به مسیر درست، برای فرار از این پژمردگی به افراط در گناه کشیده می شوند اما نمی دانند که روحشان مانند تشنه ای است که هر چه بیش تر به او آب دریا می دهند، بر تشنگی اش افزوده می شود و بی قراریش شدت می گیرد.

221- دو بلوغ مورد نیاز برای "آمادگی زیستی و روحی" ازدواج را نام ببرید.

بلوغ جنسی – بلوغ عقلی و فکری

222- نقش مشترک پدر و مادر در خانواده چیست؟

برنامه ریزی برای رشد و تعالی خود و فرزندان

223- چرا هیچ کار دیگری را نمی توان با نقش مقدس "مادری" برابر دانست؟

زیرا رشد و بالندگی فرزند از ابتدای انعقاد نطفه در رحم تا مدت ها پس از تولد بر عهده ی مادری با محبت ، شکیبا، فداکار، خردمند، عقیف و باتقوا است. رشد متعادل و طبیعی فرزند بیشتر بر عهده ی مادر است و با وقت گذاری او ممکن می شود.

224- آیا شرط پرداخت "نفقه" نیازمند بودن زن است؟ توضیح دهید.

خیر بلکه انجام وظایف همسری است اگر زن ثروتمند هم باشد باز هم این تکلیف بر عهده مرد است و اگر زن دراند خود را در هزینه خانواده مصرف کند به همسر خود کمک کرده است.

225- سه مورد از راههای گشناخت همسر را بنویسید.

1- تحقیق درباره ی خانواده ی همسر و موقعیت اعضای خانواده در محل زندگی و محل کار

2- شناخت دوستان همسر و کسانی که او با آنان معاشرت بیشتری دارد.

3- تحقیق درباره ی روحیات و خلقیات همسر در محیط کار یا محل تحصیل

4- معاشرت خانواده های دو طرف با یکدیگر و بهره بردن از تجارب پدر و مادر در این معاشرت ها

5- مشورت با افراد قابل اعتماد و کاردان

6- گفت و گو با یکدیگر در جلسات حضوری و طرح دیدگاهها درباره ی موضوعات مختلف

226- ازدواج به موقع چه فوایدی را در بر دارد؟

شادابی ، نشاط، سلامت جسمی و روحی، رشد طبیعی، احساس رضایت درونی، تعادل در حالات و رفتار، خوش رویی و خوش خلقی، کاهش فشار جنسی، کاهش روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی و روانی از فواید ازدواج به موقع است.

227- از نقش های مرد "رابطه ی محبت آمیز با همسر" را توضیح دهید.

مرد باید محبت درونی خود را به همسر ابراز کند و از مخفی کردن آن بپرهیزد، همسر با شنیدن ابراز محبت، اعتماد به نفس فوق العاده ای پیدا می کند و توجه او به زندگی چند برابر می شود.

228- نام دو خود در انسان چیست؟ و آن دو با چه عنوانی وارد صحنه می شوند؟

خود عالی – خود دانی – نفس لوامه – نفس اماره

229- چرا تنها علاقه و محبت اولیه نمی تواند لازمه ی انتخاب همسر باشد؟

زیرا علاقه و محبت اولیه چشم و گوش را می بندد و عقل را به حاشیه می راند به گونه ای که فریاد های خیر خواهانه ی او را نمی شنود. (حب الشی یغمی و یصم: علاقه ی شدید به چیزی آدمی را کور و کر میکند).

230- چه نوع معاشرتهایی برای "شناخت همسر" نتیجه بخش نیست؟ چرا؟

معاشرت هایی که منشا آن تنها هوس های زود گذر است این گونه معاشرت ها هر چند با عنوان هایی مانند شناخت روحیه ی همسر و امتحان او باشد نتیجه بخش نیست و آثار زیان بار دیگری دارد که به خاطر همان آثار خداوند اجازه این گونه معاشرت ها را نداده است. در این معاشرت ها معمولا احساسات در هر دو نفر حاکم می شود هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود معمولا هم بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامند.

-231 در پیمان ازدواج منظور از "صداق یا مهریه" زن چیست؟

در پیمان زناشویی مرد به نشانه ی ارزشی که برای زن قائل است و اعلام صداقت خود در محبت به همسر متعهد می شود که هدیه ای را به عنوان مهریه یا صداق به زن تقدیم کند.

-232 مهمترین عامل پایداری خانواده پس از ازدواج چیست؟

درک درست زوجیت و مکمل هم بودن زن و مرد و عمل به این درک می باشد.

-233 از دیدگاه قرآن کریم، در صورت نبودن کدام معیار در فرد، ازدواج با او حرام می شود؟

ایمان